

Debreceni Ítéltábla

Mf.I.50050/2021/6.

A Debreceni Ítéltábla a Dr. Lukács Zoltán ügyvéd (Cím1) által képviselt Felperes1 (Cím2) felperesnek - Dr. Horváth Zsuzsanna ügyvéd (Cím3) által képviselt alperes1 (Cím4) alperes ellen, munkába járással kapcsolatos költség megtérítése iránt indított perében az Egri Törvényszék 34.M.70006/2021/13. számú ítélete ellen a felperes által 14. sorszám alatt benyújtott fellebbezés folytán – tárgyaláson kívül – meghozta az alábbi

í t é l e t e t:

Az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi a felperest, hogy 15 nap alatt fizessen meg az alperesnek 8100 (nyolcezer-egyszáz) forint általános forgalmi adót tartalmazó 38 100 (harmincnolcezer-egyszáz) forint másodfokú eljárással felmerült költséget.

Kötelezi a felperest, hogy fizessen meg a Magyar Államnak – külön felhívásra – 39 200 (harminckilencezer-kettőszáz) forint fellebbezési illetéket.

Ez ellen az ítélet ellen nincs helye fellebbezésnek.

I n d o k o l á s

[1] A felperes 2020. július 1. napjától kezdődően adóügyi vezető munkakörben állt alkalmazásban az alperesnél, a munkaszerződés szerint munkavégzésének helye a munkáltató CÍM alatti telephelye volt. A munkaszerződésben a felek három hónapos próbaidőt kötöttek ki. Az alperes ezen időtartam alatt, 2020. szeptember 28. napján kelt intézkedésével a felperes munkaviszonyát azonnali hatállyal megszüntette.

[2] A felperes HELYSÉG NEVE található lakóhelyéről a munkaviszony fennállása alatt 62 alkalommal jelent meg az alperes TELEPHELY NEVEN saját tulajdoni személygépjárművével, amellyel így a munkaviszony ellátásával kapcsolatban 14 260 km utat tett meg. Az alperes a saját személygépjárművel történő munkába járást engedélyezte, mivel a felperes munkarendje miatt nem, vagy csak hosszú várakozással tudott volna igénybe venni közösségi közlekedést és ezen időszakban bölcsődei ellátást igénybe vevő gyermeke is volt. Az alperes a felperesnek munkába járással kapcsolatban felmerült költségeként megfizetett kilométerenként 12 forintot, a munkaviszony fennállása alatt mindösszesen 171 120 forintot.

[3] A felperes a fizetési meghagyás kibocsátását követően perré alakult eljárásban fenntartott keresete szerint kérte az alperest kötelezni 490 358 forint és ezen összeg után 2020. december 15. napjától járó késedelmi kamat, továbbá perköltsége megfizetésére. Keresetét a munka törvénykönyvéről szóló 2012. évi I. törvény (a továbbiakban: Mt.) 51. § (2) bekezdésére, valamint a 39/2010. (II.26.) Korm.rendeletre alapította, kifejtve, hogy ez utóbbiban meghatározott összeg csupán a saját személygépkocsi-használat általános normaköltségét tartalmazza, nem rendez minden munkába járással kapcsolatban felmerült költséget. A munkáltató az Mt. 51. (2) bekezdése alapján ezért emellett köteles az üzemanyagköltség, mint a munkaviszony teljesítésével kapcsolatos, indokoltan felmerülő költség megtérítésére is.

[4] Az alperes ellenkérelmében kérte a kereset elutasítását és a felperes marasztalását a perrel felmerült költségeiben. Nem vitatta, hogy a felperes a munkába járással kapcsolatos költségtérítésre jogosult, azonban a 39/2010. (II.26.) Korm.rendelet 4. § (4) bekezdés a) és b) pontja alapján ennek mértéke a személyi jövedelemadóról szóló 1995. évi CXVII. törvény (a továbbiakban: Szja. törvény) 25. § (4) bekezdése, illetőleg a munkáltatónál 2020. évben hatályban lévő SZABÁLYZAT alapján 12 forint/km, melyet a munkaviszony fennállása alatt megfizetett. További költségek ugyanakkor az Szja. törvény 25. § (4) bekezdése szerint nem számolhatóak el.

[5] Az elsőfokú bíróság a felperes keresetét elutasította és kötelezte a felperest az alperes javára 190 500 forint perköltség, a Magyar Állam javára 29 420 forint le nem rótt illeték megfizetésére.

[6] Az ítélet indokolásában rögzítette, hogy az Mt. 51. § (1) bekezdése olyan keretszabály, melynek tartalmát a 39/2010. (II.26.) Korm.rendelet rendelkezései adják. Ennek 4. § (1) bekezdése szerint munkába járás költségtérítése címén az Szja. törvény 25. § (2) bekezdésében meghatározott összeg 60%-a, azaz kilométerenként 9 forint megfizetésére köteles a munkáltató, az alperes külön megállapodás alapján ehhez képest 12 forint/kilométer költségtérítést fizetett meg a felperesnek. Utalt arra, hogy az Szja. törvény 25. § (4) bekezdése szerint a magánszemély a munkahelye és a lakóhelye közötti útvonalra gépjárművel történő munkába járás címén költséget nem számolhat el. A fenti jogszabályi rendelkezések szerint a saját tulajdonú személygépkocsi munkába járással történő használatával összefüggésben más kiadás, így üzemanyagtérítés jogszerűen nem számolható el, így a felperes keresete nem

megalapozott. A felperes a keresetében meghatározott költség megtérítésére csak akkor lenne jogosult, ha kirendelésben végezte volna munkáját és tételes útnyilvántartást vezetett volna.

[7] A felperes fellebbezésében kérte az elsőfokú ítélet megváltoztatásával az alperest kötelezni 490 358 forint munkába járással felmerült költség megfizetésére. Jogi álláspontja szerint az elsőfokú bíróság tévesen rögzítette, hogy az Mt. 51. § (2) bekezdésének tartalmát a 39/2010. (II.26.) Korm.rendelet rendelkezései adnák, hiszen az a munkaviszony teljesítésével kapcsolatban felmerülő költségek közül csak egyes költségekre vonatkozik. Az Mt. 51. § (6) bekezdésében foglalt felhatalmazás alapján kizárólag a 39/2010. (II.26.) Korm.rendelet született, emellett munkaviszonnyal kapcsolatos költségtérítés tárgyában született a külföldi kiküldetés kapcsán megfizetendő költségtérítésről rendelkező 285/2011. (XII.22.) Korm. rendelet. Ugyanakkor abból, hogy bizonyos költségek megtérítési kötelezettségét a kormányrendelet nem szabályozza, nem következik, hogy a munkavállalónál indokoltan felmerült költséget a munkáltatnak ne kellene megtérítenie. Ezen álláspontja alátámasztására hivatkozott a Kúria Mfv.10.212/2016/3. szám alatt közzétett határozatára.

[8] Érvelése szerint a jogalkotásról szóló 2010. évi CXXX. törvény (továbbiakban Jat.) 4. §, valamint 5. § (1) és (2) bekezdésében foglaltakra tekintettel 39/2010. (II.26.) a Korm. rendelet az Mt. 51. § (2) bekezdése szerinti munkáltatói térítési kötelezettséget, mint törvényben meghatározott alapvető jogot nem szűkítheti le, annak azon értelmezése, mely szerint kizárná a rendeletben nem szereplő, de indokoltan felmerült költségek érvényesítésének lehetőségét, a felhatalmazáson történő túlterjeszkedését jelent és ekként a Jat. 5. § (2) bekezdésébe ütközik.

[9] Kiemelte, hogy amíg a közösségi közlekedéssel történő munkába járás esetén a kormányrendelet szerinti költségtérítés szinte a teljes költséget fedezi (bérlet árának 86%-át), addig a személygépkocsival történő munkába járás esetén az elsőfokú bíróság által elfogadott jogértelmezés esetén a térítés csak a teljes költség kevesebb, mint 25%-át teszi ki. A munkába járáshoz történő gépkocsihasználattal a munkavállalónak a hivatalos üzleti utakkal megegyező költsége merül fel, az a munkaviszony teljesítéséhez szükséges, tehát indokolt, ezért a munkáltató az Mt. 51. § (2) bekezdése alapján annak megtérítésére köteles.

[10] Jogi érvelése szerint az Szja. törvény 25. § (4) bekezdése nem zárja ki a munkába járással felmerülő költségek megtérítését, csupán annyit jelent, hogy a munkavállaló munkaviszonyból származó bevételeit, az általa fizetendő adó alapját nem csökkentheti a munkába járással kapcsolatban felmerült költségekkel. Az a körülmény, hogy a költségtérítés meghaladja-e az Szja. törvény szerint adómentesen adható juttatás mértékét, nem a költségtérítési kötelezettségre való jogosultság, hanem a fizetendő adó megállapítása tekintetében releváns.

[11] Az alperes a fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú ítélet helybenhagyását kérte, indítványozta továbbá a felperes a marasztalását másodfokú eljárással felmerült

költségeiben, a korábban csatolt megbízási szerződés alapján. Utalt arra, hogy az Mt. részlegesen diszpozitív jogszabály, az Mt. 57. §-a az 51. § (2) bekezdése vonatkozásában kizáró, korlátozó rendelkezést nem tartalmaz, melyből következően attól a felek az abszolút diszpozitivitás szabályai szerint térhetnek el. Ennek megfelelően rendelkeztek a SZABÁLYZATban a költségtérítés összegéről, melyre figyelemmel a munkáltatót ennek megfelelően terhelte költségtérítési kötelezettség.

[12] A felperes a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Pp.) 376. § (4) bekezdése alapján benyújtott észrevételeiben a fellebbezési ellenkérelem ismeretében is fenntartotta a fellebbezésében foglaltakat. Hivatkozott továbbá arra, hogy az ellenkérelemben hivatkozott azon jogállítás, miszerint a SZABÁLYZAT, mint munkaviszonyra vonatkozó szabály kizárja az üzemanyagköltség megtérítésére vonatkozó igényt, a Pp. 373. § (1) és (2) bekezdése szerint – figyelemmel a 2. § (2) bekezdésére, 7. § (1) bekezdésére és 12. pontjára, valamint 342. § (3) bekezdésére és 237. § (3) bekezdésére – meg nem engedett ellenkérelem-változtatás. Arra az esetre, ha az ítéltábla az ellenkérelem-változtatást megengedhetőnek tartja, vagy az ellenkérelemben megfogalmazott jogi érvelést nem tekinti ellenkérelem-változtatásnak, hivatkozott arra, hogy a SZABÁLYZAT nem tartalmaz olyan rendelkezést, mely kizárja az Mt. 51. § (2) bekezdésének alkalmazását; az Mt. 51. § (2) bekezdése szerinti kötelezően megtérítendő költségek körét a felek közötti megállapodás sem szűkítheti le.

[13] Az ítéltábla a fellebbezést a Pp. 376. § (1) bekezdése alapján tárgyaláson kívül bírálta el és azt nem találta megalapozottnak.

[14] Az ítéltábla a felperesi észrevételekre tekintettel rögzíti, hogy a Pp. 7. § (1) bekezdés fellebbezési ellenkérelem benyújtásakor hatályos 4. pontja szerint ellenkérelem-változtatásnak az minősül, ha a fél az ellenkérelmével összefüggésben előadott korábbi jogállításhoz képest eltérő vagy további anyagi jogi kifogásra hivatkozik, vagy jogállítást, kérelmet részben vagy egészben elismerő, illetve azokat nem vitató nyilatkozatát visszavonja, ideértve azt is, ha a nem vitatottnak, illetve nem ellenzettnek tekintendő jogállítást vagy kérelmet utóbb vitatja. Az alperes már érdemi ellenkérelmében is hivatkozott arra, hogy térítési kötelezettsége a kormányrendelet mellett az érvényben lévő SZABÁLYZAT alapján áll fenn. Viszontválaszának jogi érvei között is szerepel, miszerint jogszabály nem tiltja, hogy a munkáltató a jogszabályban előírtnál magasabb összegű költségtérítés megfizetését vállalja; az alperes szabályzatában 12 Ft/km-ig vállalt költségtérítést, ezért a felperesnek nincs jogi alapja ennél magasabb költségtérítést kérni. Ezen hivatkozás tartalmában azonos a fellebbezési ellenkérelemben írtakkal, az csupán a viszontválaszban kifejtettek szabatosabb megfogalmazása, ekként nem minősül a Pp. 7. § (1) bekezdés 4. pontja szerinti ellenkérelem-változtatásnak.

[15] Az ítéltábla az elsőfokú eljárásban lényeges eljárási szabálysértést vagy téves anyagi pervezetést [Pp. 370. § (2)-(4) bekezdései] nem észlelt, az elsőfokú ítéletet ezért a fellebbezés és fellebbezési ellenkérelem korlátai között bírálta felül, és megállapította, hogy

az elsőfokú bíróság a helytállóan megállapított tényállás alapján helyes jogi következtetésre jutott, döntésének indokait túlnyomó részt az ítéltábla is osztotta.

[16] Egyetértett ugyanakkor az ítéltábla a fellebbezésben foglaltakkal annyiban, hogy az Szja. törvény 25. § (4) bekezdése nem a munkavállalónak munkáltatóval szembeni igényérvényesítését zárja ki. A munkába járással kapcsolatos költségek megtérítésére az Mt. 51. § (2) bekezdésében, és az 51. § (6) bekezdésébe foglalt felhatalmazás alapján megalkotott 39/2010. (II.26.) Korm.rendeletben foglaltak irányadóak, az Szja. törvény a munkába járással kapcsolatos költségtérítéssel kapcsolatos adókötelezettségről rendelkezik. A felhívott 25. § (2) bekezdés b) pontja arra ad lehetőséget, hogy a munkavállaló a munkába járás költsége címén bevételnek nem minősülő (adómentes) költségtérítésben részesüljön. A 25. § (4) bekezdése szintén az adófizetési kötelezettség vetületében zárja ki a saját tulajdonú személygépkocsi munkába járásra történő használatával összefüggő egyéb kiadás, így például üzemanyagköltség elszámolását; annyit jelent, hogy az Szja. törvényben megállapított pénzbeli térítés összegét meghaladó költségtérítés, így például az üzemanyagköltség a magánszemély nem önálló tevékenységből származó jövedelmeként adó- és járulékköteles.

[17] Az Mt. 51. § (2) bekezdése rögzíti a munkáltató kötelezettségét a munkavállalónál munkaviszony teljesítésével indokolatlanul felmerülő költségek megtérítésére; a (6) bekezdés pedig felhatalmazza a kormányt, hogy rendeletben állapítsa meg a munkavállaló munkaviszonnyal összefüggő költségeinek megtérítésére vonatkozó szabályokat. A kormány e felhatalmazás alapján valóban nem alkotott valamennyi, a munkaviszony teljesítésével indokoltan felmerülő költség megtérítésére vonatkozó szabályozást, azonban a munkába járással kapcsolatos utazási költségtérítést szabályozandónak ítélte, és a 39/2010. (II.26.) Korm.rendeletben szabályozta. Ahogyan arra az alperes helytállóan utalt, a rendelet meghatározza azokat a költségeket, amelyeket a munkáltató köteles megtéríteni és szabályozza a térítés minimális mértékét is, azonban a szabályozás annyiban diszpozitív, hogy a munkáltató a rendeletben írtnál magasabb térítés megfizetését is vállalhatja. Ennek esetleges adóvonzatát szabályozza az Szja. Mindezekre tekintettel a bíróság a munkába járással kapcsolatos utazási költségek megtérítésére vonatkozó igényeket az Mt. 51. § (2) bekezdésének általános szabályait konkretizáló 39/2010. (II.26.) Korm.rendelet, illetőleg a felek megállapodása alapján köteles vizsgálni.

[18] A munkaviszony teljesítésével a munkába járással kapcsolatos költségek mellett ténylegesen egyéb költségek is felmerülhetnek, amennyiben azonban ezeket a törvényi felhatalmazás ellenére a kormány rendelettel nem szabályozta, azok megtérítéséről az Mt. általános rendelkezései, így az 51. § (2) bekezdése alapján dönt a bíróság. Ennek megfelelően járt el a Kúria, amikor a fellebbezésben hivatkozott eseti döntésben a munkáltató kötelezettségévé tette a munka elvégzéséhez szükséges vízum biztosítását és ellenértékének megfizetését, figyelemmel arra, hogy e körben az Mt. 51. § (2) bekezdésében foglalt keret jellegű szabályozáshoz a részletszabályokat megállapító kormányrendelet nem született. Figyelemmel azonban arra, hogy a fentiek szerint a munkába járással kapcsolatos utazási költségek megtérítését a jogalkotó külön rendeletben szabályozta, a felperes keresetének elbírálása során e rendeletben foglaltak irányadók a fentiek szerint.

[19] A felperes fellebbezésében hivatkozott Jat. 5. § (2) bekezdés a) pontja csupán azt zárja ki, hogy jogszabály a szabályzás tárgykörébe tartozó alapvető jogintézmények, továbbá jogok és kötelezettségek alapvető szabályainak megállapítására adjon felhatalmazást. Az alapvető, keret jellegű szabályt a költségtérítés körében az Mt. tartalmazza és tartalmazta a kormányrendelet megalkotásának idején is [a jelenleg hatályos Mt. 51. § (2) bekezdése, illetőleg a korábban hatályban volt 1992. évi XXII. törvény 153. § (2) bekezdése], egyidejűleg felhatalmazza a kormányt a részletszabályok megalkotására [Mt. 51. § (6) bekezdés, 1992. évi XXII. törvény 153. § (3) bekezdés]. A jogosultság feltételeinek részletes rögzítése, a térítés mértékének meghatározása nem tekinthető a jogok és kötelezettségek alapvető szabályának. Az ítéltábla utal arra, hogy a jelenleg hatályos Mt. 51. § (2) és (6) bekezdése, és a 39/2010. (II.26.) Korm.rendelet a munkába járással kapcsolatos költségek megtérítése körében koncepciójában azonos szabályozást tartalmaz a korábban hatályos 1992. évi XXII. törvény 153. § (1)-(2) bekezdéseivel és a 78/1993. (V.12.) Korm.rendelettel, amely utóbbi a törvényben foglalt felhatalmazás alapján szintén limitálta a saját gépjárművel történő munkába járás költségtérítését. Az Alkotmánybíróság e szabályozási koncepciót vizsgálta és 1146/B/2004.AB. határozatában – mely eljárásban az indítványozó szintén arra hivatkozott, hogy a rendelet nem biztosítja az Mt. által előírt költségtérítést, csak annak egy részét, ekként ütközik a magasabb rendű jogszabállyal - megállapította, hogy a rendelet e korlátozó szabálya nem áll ellentétben a munka törvénykönyvének a költségek megtérítést általánosságban előíró rendelkezéseivel, továbbá nem lépi át a felhatalmazás kereteit.

[20] A felperes fellebbezésében foglaltakkal ellentétben a munkáltatónak a 39/2010. (II.26.) Korm. rendeletben meghatározott mértéket meghaladó térítési kötelezettsége abból sem vezethető le, ha egyéb közlekedési eszközök igénybevétele esetén a térítés magasabb, akár a teljes költséget elérő mértékű. Ahogyan az Alkotmánybíróság rámutatott, a jogalkotónak a szabályozás kialakítása során joga van figyelembe venni az emberek között ténylegesen meglévő különbségeket, széles körű mérlegelési jogköre van ate tekintetben, hogy mely közlekedési eszközökkel való munkába járást részesíti előnyben, melynek mérlegelésénél gazdaságpolitikai, szociálpolitikai, környezetvédelmi és egyéb megfontolások is szerepet játszhatnak (429/B/1996.AB. határozat). A jogalkotó ennek megfelelően maga jogosult mérlegelni, hogy a munkába járással kapcsolatos utazási költségek közül mely esetekben, mely költségeket és milyen mértékben tekint olyannak, amelyek megtérítésére a munkáltató a felek közötti megállapodás hiányában, jogszabály erejénél fogva köteles. E körben a jogalkotót csupán az köti, hogy azonos szabályozási koncepción belül adott csoportra nézve ne alkosson eltérő szabályozást, kivéve, ha az eltérésnek kellő súlyú alkotmányos indoka van. A jogi szabályozás egymástól eltérő jogalanyi körre azonban eltérő rendelkezéseket állapíthat meg. Nem ütközik a hátrányos megkülönböztetés tilalmába, ha a jogalkotó a magánszemélyek többsége által igénybe vett és olcsóbb tömegközlekedési eszközök esetén tesz lehetővé költségtérítést, illetőleg magasabb költségtérítést állapít meg. [21/1999. (X.04.) AB határozat].

[21] A felperes fellebbezésében alaptalanul hivatkozott a hivatalos üzleti utakkal kapcsolatos költségtérítésre is. Nem vitathatóan, ha a munkavállaló annak saját gépkocsi használatával tesz eleget, a munkába járás miatti gépjárműhasználattal azonos költségei merülnek fel, de amíg ez utóbbi esetben a munkavállaló munkaszerződés szerinti

foglalkoztatása történik, a kiküldetés esetében munkáltató utasítási joga alapján a munkavállalót az Mt. 53. § (1) bekezdése alapján átmenetileg a munkaszerződéstől eltérő munkahelyen foglalkoztatja. A munkaszerződéstől eltérő foglalkoztatás többletköltsége nem eshet egy tekintet alá a munkaszerződés szerinti munkahelyen való foglalkoztatás költségével.

[22] Az Mt. 51. § (6) bekezdésében foglalt felhatalmazás alapján kiadott kormányrendelet - figyelemmel az Szja. törvény 25. §-ában foglaltakra is - azon költségek körét és mértékét rendezi, amelyeket a munkáltató a munkába járással kapcsolatban a munkavállaló részére külön megállapodás nélkül is megfizetni köteles. Ahogyan az alperes fellebbezési ellenkérelmében rámutatott, az Mt. rendelkezései e körben diszpozitívak, azaz nem kizárt, hogy a munkavállaló és a munkáltató a jogszabályban foglaltaknál magasabb mértékű költségtérítésben állapodjon meg, mint ahogy az sem, hogy a munkáltató külön megállapodásban vállalja a munkavállaló részére a munkába járással kapcsolatos költségek, így akár az üzemanyagköltség megtérítését is, azzal, hogy ez utóbbi az Szja. törvény 25. § (4) bekezdése alapján adó- és járulékköteles lesz. A felperes azonban maga sem állította, hogy a felek között ilyen megállapodás létrejött volna, ezt a perben nem is bizonyította. Ilyen megállapodás hiányában ugyanakkor az alperes a kormányrendeletben foglaltak és az általa vállaltak, tehát a SZABÁLYZAT szerint köteles a munkába járással kapcsolatos költségek megtérítésére, a felperes ezt meghaladó költségtérítés iránti igénye magalapozatlan.

[23] Az ítéltábla ezért az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 383. § (2) bekezdése alapján helybenhagyta.

[24] Figyelemmel arra, hogy a felperes fellebbezése eredményre nem vezetett, a Pp. 83. § (1) bekezdése alapján köteles megfizetni az alperes másodfokú eljárással felmerült költségét. Az ítéltábla az alperes által a Pp. 81. § (1) és (5) bekezdése alapján felszámított ügyvédi munkadíjat ugyanakkor a 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 2. § (2) bekezdése alapján az elvégzett tevékenységre tekintettel mérsékelte. Ennek során figyelemmel volt arra, hogy a másodfokú bíróságnak is csupán jogkérdésben kellett döntést hoznia, a másodfokú eljárásban tehát bizonyítás felvételére, tárgyalás tartására nem került sor, az alperesi jogi képviselő mindösszesen 1 oldalnyi jogi érvelést tartalmazó fellebbezési ellenkérelmet szerkesztett.

[25] A felperest munkavállalói költségkedvezmény nem illette meg, erre figyelemmel a Pp. 102. § (1) bekezdése alapján köteles megfizetni a feljegyzett fellebbezési illetéket.

Debrecen, 2021. október 4.

Dr. Tass Edina s. k. a tanács elnöke, Dr. Gárdosi Judit s. k. előadó bíró,
Dr. Csontos-Kiss Zsófia s.k. bíró

